Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteikomitee, rektoraadi, ELKNÜ komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 13 (371) Kolmapäeval, 20. mail XVI aastakäik

TPI parteikomitees

TPI Parteikomitee hiljutisel istungil arutati instituudi rahvamalevlaste tööd. Ülevaate rahvamalevlaste senisest tegevusest andis sm. F. Murumets. Instituudi rahvamalevlaste mitmesajalisest perest on silma paistnud P. Saharov, H. Knuut ja P. Põldre ehitusteaduskonnast; A. Malõševski ja A. Zavoronkov insener-majandusteaduskonnast; N. Dorofejev mehaanikateaduskonnast ja V. Verte energeetikateaduskonnast. Valvekordi peetakse Kalinini rajoonis ja Mustamäel. Puudusena märgiti vähest operatiivsust valvekordade määramisel ja valvekordade arvestuse ebarahuldavat korraldust. Rahvamalevlaste tööst on seni vähe kirjutatud «Tallinna Polütehnikus». Huvitav oleks lugeda meie lehest märkmeid ning tähelepanekuid rahvamalevlaste valvekordadest.

Parteikomitee liikmed märkisid, et instituudi rahvamalev on kasvanud peamiselt arvuliselt, puudu on jäänud sisulisest tööst. Valvekordade arv ühe inimese kohta on olnud väga väike, mille tõttu mitte kõik ei ole omandanud rahvamalevlase töökogemusi. Parteikomitee leidis, et rahvamaleva endine ülem sm. Reial ei ole oma ülesannetega toime tulnud. Uueks rahvamaleva ülemaks soovitati sm. F. Murumets.

P. LAGEDA

Millest räägiti komsomolikomitee viimasel bürool

Põhiküsimus — valmistumine kevadiseks eksamisessiooniks.

Tõsine olukord on õpperühmas EE-27n, kus ei ole suudetud normaalselt sooritada kontrolltöid kõrgemas matemaatikas ja teistes õppeainetes. Loengute külastatavus selles rühmas on 50—70%!!

Minnalaskmise meeleolu valitseb ka õpperühmas KE-61. Möödunud sessioonil oli nende bilansiks 33% ja paremat ehk pole kevadelgi loota.

Operatiivsust on üles näidanud energeetikateaduskonna büroo, kes on mitmelt üliõpilaselt kuuks ajaks stipendiumi ära võtnud, mille põhjuseks oli süstemaatiline puudumine loengutelt. Usume, et see paneb mõtlema ka teisi.

Büroo otsustas: kohustada teaduskondade büroosid veelgi intensiivsemalt arutama õppetöö küsimusi õpperühmades ja kui esineb, taotleda ülemäärase õppekoormuse vähendamist.

*

Kuulati ära õpperühma MM-47 aruanne. Möödunud eksamisessioonil sooritas selles rühmas 28. üliõpilasest õigeaegselt eksameid ainult 4! Osalt oli see ka ehk suurest õppekoormusest.

*

Arutati Tatjana Moodeli (AR-61) personaalküsimust. 24. aprillil juhtis sm. Moodel autot, olles tarvitanud alkoholi ja ei peatunud miilitsatöötajate nõudmisel.

Arvestades sm. Moodeli varasemat käitumist ja nõrka edasijõudmist õppetöös, otsustas büroo teha rektorile ettepaneku tema eksmatrikuleerimiseks ja teha komsomoli arvestuskaardile vali noomitus.

5. mail valiti keemia-mäeteaduskonna uus a.-ü. büroo

BÜROO KOOSSEISU KUULUVAD:

Edvard LUHAKOODER — esimees
Juta ŠIFRIN — aseesimees
Aime SUURPERE — laekur-sekretär
Tiiu TEPAKS — õppe- ja teadusliku töö komisjoni esimees
Maie JUHANSON (KÜ-61) — õppe- ja teadusliku töö komisjoni liige
Heiti ALTOSAAR — poliit- ja kultuurmassilise töö komisjoni esimees
Hinge OHERDE (KT-61) — poliit- ja kultuurmassilise töö komisjoni liige kultuurmassilise töö alal
Jaak TOSS (KK-61) — poliit- ja kultuurmassilise töö komisjoni liige sporditöö alal
Hindrek TAMVELIUS — ohutustehnika ja töökaitse komisjoni esimees
Milvi ALEV — naiste ja lastetöö komisjoni esimees
Milvi TÜÜR (KK-81) — elamu-heaolu komisjoni esimees.

CQ CQ CQ de UR2KAC...

Räägitakse, et see, kes on kord hakanud tegelema raadioamatörismiga, on muule maailmale kadunud hing. Tundide viisi võib siis istuda saatja ja vastuvõtja juures, ilma et kunagi tunneks igavust, sest raadiolained, mis ei tunne ühtki takistust kauguste ületamisel, võivad sind ühe hetkega kanda ükskõik millisele maailmajaole. Ja alati kohtad sa eetris sõpru, kellega on meeldiv vestelda.

Kõiges selles peitub omamoodi romantika. See on romantika, mida võidakse tunda ainult mikrofoni ees, mis on avatud kogu maailmale ja kuuldes oma häält eetri mõõtmatust avarusest vastu kajamas.

Seisan Mustamäe ühiselamu viiendal korrusel ja otsin tuba, kus asub TPI amatöörsaatejaam. Järsku kostavad minuni sõnad: «CQ CQ CQ de UR2KAC...» Need on mulle tuttavad juba kooliajast: amatöörsaatejaama väljakutsung teistele amatööridele.

Vaatamata sellele, et raadioamatörism pole minu jaoks just eriti tundmatu maailm, astun siiski teatava aukartusega sellest uksest sisse, mille tagant alles äsja kandusid minuni need sõnad.

Olles ennast tutvustanud, otsin kiiresti välja taskubloki ja pliiatsi. Ma ei jõua veel esitada oma esimest küsimustki, kui mulle hakatakse juba tutvustama saatejaama, selle ehitust ja tööd. Raadioamatöörid on juba ükskord selline lahke rahvas!

Peagi saan teada ka seda, millal TPI amatöörsaatejaam alustas oma tööd. See oli 23. veebruaril 1962. aastal, kui peeti esimene side. Ja sealt peale siis kogu see edaspidine tegevus oma alguse saigi. Sel ajal oli nende kollektiiv veel päris väike, kõigest kolmeliikmeline. Praegu on see arv kasvanud kümnekordseks. Nende seas on ka juba neli esimese järgu amatööri: A. Aleksius, K. Kerem, G. Miilius ja J. Pedai. Ka saatejaam oli siis väike, kõigest 5 W väljundvõimsusega ja töötati ainult 80 m lainealal. Praegu aga jätab nende tööruumi sisseseade väga võimsa mulje. Igal pool on ainult keerulised aparaadid, millele ei oska esimesel silmapilgul küll mingisugust nime anda. Praegu aga töötatakse juba kõigil amatööridele ettenähtud lainealadel.

Uhkusega jutustavad poisid sellest, et nende saatejaam on Nõukogude Liidus üks paremaid. Praegu on ta kindlalt esimese kümne seas. Sidemeid on peetud raadioamatööridega rohkem kui 70-lt maalt kõigilt kontinentidelt. Sealhulgas ka San Marino, Uus-Meremaa, Iraan ja veel paljud Aafrika riigid. Sidede üldarv aga hakkab lähenema juba viiele tuhandele.

Kõige selle kinnituseks näidatakse mulle QSL kaarte. Need on väikesed, postkaardi suurused kaardikesed, mida amatöörid saadavad üksteisele selle kinnituseks, et on eetris kohtutud. Paljud neist on väga huvitavalt ja toredalt kujundatud, moodustades omaette kunstiteose.

AHTO ALEKSIUS SONDEERIB EETRIT

UR2KAC on hästi tuntud ka välismaal. Eriti hinnatakse teda Soomes. Väga sageli on Soome raadioamatööride ajakirjas märgitud ka meie instituudi saatejaama tublit tööd.

Siis aga avaldatakse mulle ka oma suurim mure. UR2KAC kuuldakse küll kogu maailmas väga hästi, nemad aga teisi ei kuule. Põhjuseks on see, et puudub kvaliteetne vastuvõtja. Instituut pole veel siiani leidnud võimalust eraldada raha uue vastuvõtja muretsemiseks. Poisid kurdavad, et ka ise pole võimalik peaaegu kogu aparatuur on põhiliselt oma kätetöö.

Edasi kaldub meie vestlus raadioamatööride sõprusele. Ka siin kuulub poolehoid eelkõige soomlastele. Sageli kestavad sided nendega rohkem kui pool tundi, mis amatööridele on küllaltki pikk aeg. Mõned soome amatöörid on õppinud isegi eesti keele raadiolainete vahendusel selgeks!

Üldse on raadioamatööridel kogu maailmas väga palju sõpru. Naljatades öeldakse, et paljude amatööride keeleoskus on niisama vilets kui TPI tudengitegi oma. See aga pole veel takistuseks. Amatöörid mõistavad üksteist juba poolelt sõnalt. Pidev tegelemine raadioamatörismiga aga innustab ka võõrkeeli õppi-vastuvõtjat valmistada, kuigi ma.

Saatejaama kollektiiv palus kirjutada ka sellest, et nad ootavad endile uut täiendust meie praeguste üliõpilaste seast, eriti aga tütarlapsi, sest naisamatööre on kogu maailmas väga vähe. Eestis aga ainult kolm.

Midagi ületamatut raskust amatööri töös ei ole, kuigi esimesel silmapilgul võib see näida võrdlemisi keerulisena. Raadioamatörism on spordiala, millega pole kunagi hilja hakata tegelema.

J. EILSEN

Arutati õpetamise metoodikat

8. mail kogunesid Eesti NSV kõrgemate õppeasutuste ühiskonnateaduste õppejõud Tartusse, kus algas õppemetoodiline konverents.

Konverentsi esimene päev pühendati loengute ja seminaride külastamisele Tartu Riiklikus Ülikoolis. Seejärel sõideti Kääriku, kus konverents jätkus rea metoodika-alaste ettekannete kuulamisega. Meie instituudist esines ettekandega NLKP ajaloo kateedri juhataja k. t. dots. Taigro. Ettekannetele järgnes elav arutelu. Üliõpilaste aktiivsuse tõstmine ühiskonnateaduste õppimisel, uute ja huvitavamate õppevormide leidmine, programmeeritud õpetamise rakendamine, tehniliste vahendite kasutamine õppeprotsessis — need ja paljud teised küsimused leidsid käsitlemist ettekandjate ja sõnavõtjate poolt. Arutelu käigus kaaluti läbi ka esimesel konverentsipäeval külastatud loengute ja seminaride head ning vead.

Ekskursioon Tõravere uude observatooriumi, tutvumine Kääriku kauni loodusega, spordivõistlused jt. üritused olid tagatiseks, et ka konverentsist osavõtjate vaba aeg möödus sisukalt ja huvitavalt.

H. REIM

Pühapäev matkarajal

Pühapäeval kõik rahvamatkale! — see lause vaatas vastu küll ajalehtede spordinurkadest, küll plakatitelt ja kuulutustelt. Otsustasime proovida. Kes teab, mis rohkem meelitas, kas spordiklubi poolt lubatud autostopp või pühapäevane imetore ilm, aga Russalka juurde me jõudsime — 12 meie rühma 18-st tütarlapsest. Tegemist oli, et üksteist selles rahvasummas mitte ära kaotada. Uurisime kaarti (igaks juhuks, et mitte ära eksida!) ja püüdsime teele asudes endast väiksematele mitte peale astuda.

Saatjaks päikesesära, kaasas laulud ja rõõmus meel — kilomeetrid kadusid lausa iseenesest. Kontrollpost Irus sai enamusele matkajaist puhkepeatuseks. Võeti kehakinnitust. Maiasmokad ei peljanud isegi pikka jäätisejärjekorda.

Pallimängureeglid olid rangemad kui kunagi varem, sest palli mahakukkumiseks puudus praktiliselt vaba pind.

Samal ajal istutati jõekaldale parki. Meid paluti 500 m edasi minna, kus männimaimud pikkisilmi muldapanekut pidid ootama. Poolest kilomeetrist sai poolteist ja kui olime lõpuks kohal, selgus, et nii paljudele kätele tööd ja tööriistu ei jätkugi. Kahju! Mõned puukesed siiski istutada saime ja tore seegi kui tulevases metsas kasvõi üks «meie rühma» puu on.

Matkaseltskond oli mitmekesine, leidus neidki, kes marsruudi paari tunniga läbi käisid. Meie põhimõtteks oli: matk ei ole maratonijooks. Lõunaks leidsime männitukas toreda laagripltasi, kus matkapaunade sisu revideerisime. Jõudsime lähikonnas kasvavate taimedega tutvuda, sportmängude teooriasse ja praktikasse muud. Eks fotod pärast näita, kelle võimed suuremad, kelle osavus teistest üle.

Kui asusime viimasele teelõigule, tundis üks väikemees, kelle õueaiast möödusime, meile kaasa: «Tüdrukud, te olete ju päris viimasteks jäänud!» «Pole viga,» lohutasime «pildistatakse alati esimesi ja viimaseid.» Isegi aga mõtlesime, kas matka korraldajad marsruuti koostades ei peaks mõtlema kõigele, mida valitud marsruut võib matkaja silmale ja kõrvale pakkuda. Iru silla vahetus läheduses asub Iru linnus. Matkates seda otseselt ei läbinud ja neid, kes sinna omal algatusel läksid, oli väga vähe. Oleks tasunud minna.

Pisikese väsimuse, mida koju jõudes tundsime, tegid torredad muljed kuhjaga tasa. Tore oli! Läheme jälle!

I. KIBIN ja V. IRS
KÜ-61

Sooritame edukalt kõik arvestused ja eksamid

Seltsimehelikust kohtust

Meie kaasaega iseloomustab sotsialistliku demokraatia igakülgne edasiarendamine. Eredalt avaldub see sotsialistliku seaduslikkusega ja ühiskondliku korra kaitse küsimuses ka seltsimehelike kohtute tegevuses.

Meie maal töötab praegu ligikaudu 200 000 seltsimehelikku kohut, etendades tähtsat osa võitluses töödistsipliini ja sotsialistliku ühiselu reeglite rikkujate vastu, mitmesuguste kodanlike igandite väljajuurimisel.

Tallinna Polütehnilise Instituudi seltsimehelikul kohtul tuli 1963. aastal arutada kuueteistkümne kollektiivi liikme süüasja, käesoleval aastal aga juba kuue inimese ebaväärikat käitumist. Kohtuasjade arvu suurenemist ei saa seletada ainult üliõpilaste arvu kasvuga instituudis ega ka distsipliini langusega. Sellise järelduse tegemiseks on need arvud ebapiisavad. Küll aga vihjavad nad sellele, et seltsimehelik kohus leiab järjest rohkem tunnustust võitluses mitmesuguste väärnähtuste vastu.

Kuna seltsimehelik kohus arutab asja avalikult, siis ei piirdu iga kohtuliku asajaarutuse kasvatuslik toime mitte ainult kohtualusega, vaid mõjutab meie kollektiivi sadu liikmeid. Näiteks kohtuistungist TPI ühiselamus T. Paavre ebaväärika käitumise küsimuses võttis osa üle 200 üliõpilase. Kahtlemata on sellise kohtuistungi mõju suur. Ka see, et paljudel juhtudel kohtu otsused tehakse teatavaks «Tallinna Polütehniku» veergudel ja «Häbipostis», on veelgi suurendanud seltsimeheliku kohtu kasvatuslikku mõju.

Viimasel ajal on hakanud meie õppejõud, eriti aga üliõpilased järjest aktiivsemalt osa võtma kohtu tööst. Ei saa jätta mainimata õpperühma MM-61 ja AS-91 kollektiive, kes oma rühmakaaslase süüasja arutamisest võtsid osa asjalike sõnavõttudega ning mõistsid seltsimeeste ebaväärika käitumise hukka. Kahjuks on meil veel õpperühmi, milliste kollektiivid kardavad printsipiaalselt kritiseerida oma kursusekaaslaste väärsamme. Ometi peitub just kollektiivis suur kasvatuslik jõud.

Seoses sellega, et 29. veebruaril 1964. a. võttis Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium vastu seadluse «Seltsimehelike kohtute põhimääruse» täiendamise ja muutmise kohta, laienesid veelgi seltsimehelike kohtute õigused. Uuteks küsimusteks, mis kuuluvad seltsimehelike kohtute kompetentsi on nüüd ka riiklikele ettevõtetele ja organisatsioonidele kuuluvate transpordivahendite, tööpinkide, tööriistade, tooraine või muu vara omavoliline kasutamine isiklikel eesmärkidel; löömine, peksmine ja muud vägivallateod isiku kallal, terviserikete ja kergete kehavigastuste tahtlik tekitamine, pisihuligaansused jne. Uutest mõjutusvahenditest peaks meie instituudi kollektiivi huvitama eriti aga see, et seltsimehelik kohus võib siin teha asutuse või organisatsiooni juhatajale ettepaneku isiku vallandamiseks töölt, mis on seotud noorte kasvatamisega või materiaalsete väärtuste kasutamisega. kui kohus ei pea võimalikuks temale edaspidi seda tööd usaldada. Kõik see kõneleb seltsimehelike kohtute osatähtsuse kasvust.

NLKP Keskkomitee 1963. a. juunipleenum juhtis tähelepanu vajadusele otsustavalt võidelda minevikuigandite vastu. Seltsimehelik kohus on teravaks relvaks selles võitluses. On vaja teha kõik, et TPI seltsimeheliku kohtu kasvatuslik osa veelgi suureneks.

I. PAUL
TPI Seltsimeheliku kohtu esimees

Koputamata jätmisest ja koputamisest

«Tallinna Polütehnikus» on küllalt juttu olnud viisakusest ja kultuursest käitumisest, kuid et meie komsomoliprožektori mõned liikmed neid küsimusi ei tunne, see tuli meile küll ootamatult. Oma võhiklust näitasid nad «külaskäigul» Koskla ühiselamusse.

Siiani arvasime, et ühiselamu on meie kodu ja meil on siin elementaarseid õigusi. Lapsest saadik on meid õpetatud võõrasse tuppa sisenemisel koputamisega luba küsima. Viisakas inimene ei ava ust enne, kui talle on vastatud.

Kuid sm-d Põldme ja Sinisalu arvasid, et viisakus on üleliigne. Sisenedes tütarlaste tuppa ja nähes sellist «prisket sürpriisi» nagu kuivav pesu, unustasid nad end suurest rõõmust isegi esitleda. Pesukuivatamine on juba ammu meie suur mure. Sellest on enam kui üks kord räägitud meie ühiselamu koosolekutel, kuid lahendus on seni leidmata. Suvel on muidugi lihtsam — tuulise ja sooja ilmaga aitab paarist tunnist, et mure oleks murtud, kuid ürikesel talvepäeval on lugu palju keerulisem. Ei ole siis ime, kui õhtul poolmärja pesu väljast kokku korjame ja pead murrame, mis sellega edasi teha. Kuna pesu kuivatamiseks meil ruum puudub, siis otsid tahes-tahtmata oma toas konksu, kuhu nöör tõmmata. Meie jaoks ei ole see sugugi «lõbus karneval».

Mis puutub «kahtlastesse» tapeetidesse, siis on tuntud tõde, et niiske ja külma kiviseina küljes tapeet ei püsi. Häda siis neile, kelle toas pärast remonti kõigepealt seinad irvitama hakkavad.

Teatavasti on I kursuse tööl käivatel tudengitel vaba päev nädalas ainus võimalus pingutavatest tööpäevadest ja hilisõhtuni kestvatest loengutest välja puhata. Siinkohal tuleks neile jätta peremeheõigus oma vaba aja üle isegi sellisel «hilisel» ajal nagu kell 10.00 hommikul.

Kutsume komsomoliprožektori endale meeleldi külla ka edaspidi, kui nad arvestavad meie õigustatud nõudmisi:

1. Et tütarlaste ühiselamusse tuleva «prožektori» koosseisus oleks ka naissoo esindajaid.

2. Et «prožektoriga» oleks kaasas ka komandant.

3. Et komsomoliprožektor liikmed tunneksid eelpool ülestähendatud viisakusnõudeid.

Koskla ühiselamu tütarlapsed

Toimetuse märkus: Koskla ühiselamu tütarlapsed on oma kirjas puudutanud küllatki tähtsat küsimust komsomoliprožektori töös — viisakust. Kuid selge on ka see, et koputamisega uksele oleks korralagedus jäänud ikkagi korralageduseks, sest sai ju iga inimene fotodelt aru, et «Polütehnik» neid mitte sellepärast ei avaldanud, et nendele tütarlaste kuivav pesu oli jäädvustatud.

Toimetus loodab, et tütarlapsed Koskla tänavalt edaspidi oma tubade korrasolekusse sama kriitiliselt suhtuvad kui komsomoliprožektori külaskäigusse.

Lõppes teaduslik konverents

Meie instituut ei ole mitte ainult kõrgem õppeasutus, vaid ka vabariigi üks juhtivaid teadusliku töö keskusi. Küllaltki suure osa TPI õppejõudude ajabilansist võtab enda alla teaduslik töö. Möödunud nädalal toimus TPI XIX teaduslik konverents, kus õppejõud, aspirandid ja insenerid tegid kokkuvõtteid aastase töö tulemustest.

Konverents algas 11. mail plenaaristungiga, mille avas teadusala prorektor professor H. Lepikson. Edasi tegi ettekande teemal «Keemiatööstuse arendamine ja teadusliku uurimistöö ülesanded» professor A. Aarna.

Konverentsi töö jätkus 13. seksioonis, kus nelja päeva jooksul kanti ette rohkem kui 120. uurimistöö tulemused. Kõige pingelisem oli töö keemia ja põlevkivikeemia sektsioonis, kus neljal istungil kuulati kokku ära ligi paarkümmend ettekannet, mis käsitlesid paljusid teoreetilise ja rahvamajanduslik tähtsusega probleeme.

Majandusteaduse sektsiooni kolmel istungil puudutati 13. teemat. Neist üks — «Taaramajanduse probleeme Eesti NSV tööstuses» oli kompleksteema, koosnedes kolmest alateemast.

Elektromehaanika sektsiooni kolmest istungist olid kaks pühendatud peaaegu täielikult vedelmetalli induktsioonpumpade uurimise ja projekteerimise küsimustele. Sel alal on TPI-l üks juhtivaid kohti NSV Liidu ulatuses.

Suurt huvi pakkusid külaliste esinemised. Nii esines ENSV RMN Plaani ja Ökonoomika Valitsuse juhataja asetäitja E. Renter majandusteaduste sektsioonis teemal: «Eesti NSV masinaehituse tööstuse arenguperspektiivid,» professor A. Voldek, Leningradi PI kateedrijuhataja, elektromehaanika sektsioonis teemal «Võimsate induktsioonpumpade arvutusest ja projekteerimisest», Balti Soojuselektrijaama peainsener O. Jõgi soojustehnika sektsioonis teemal «Katelde TJ-17 ekspluatatsiooni kogemused Balti Soojuselektrijaamas», jt.

TPI teadlaste ettekandeid käisid kuulamas ka teiste uurimisasutuste ja tööstusettevõtete spetsialistid.

Konverents lõppes 16. mail.

A. ROOTAMM

Huvitav kohtumine

Insener-majandusteaduskonnas on saanud traditsiooniks korraldada üliõpilaste kohtumisi inimestega mitmesugustelt elu- ja tegevusaladelt.

Möödunud neljapäeval oli üliõpilastel külas Eesti NSV Ülemkohtu esimehe asetäitja sm. V. Baranov, kes rääkis kuritegevuse olukorrast, kuritegevust soodustavatest põhjustest ning kuritegevuse vastu võitlemisest meie vabariigis.

Külalise esinemist kuulati suure huviga. Esitati rohkesti küsimusi.

J. AER

Kes on Vello?

Koorisin parajasti kartuleid, kui kööki astus keskmist kasvu kiitsakas mees, keda esialgu tema riietuse järgi otsustades külapoisiks pidasin. Uudistasime veidi aega teineteist ja siis tutvustas tundmatu end järgmiselt: «Aulik kokk, mina olen Vello Mespak.»

See oli kaks aastat tagasi kolhoosis Pärnu-Jaagupi ligidal, kus praegune õpperühm KK-82 põllumehele abiks oli. Meie «ülemus» osutus väga toredaks kaaslaseks. Millestki ei paistnud silma, et ta on juba autoteede ja geodeesia kateedri aspirant. Kui oli vaja kolhoosipeol säärikutega tantsu vihtuda (kellel siis kingad kolhoosis kaasas on!), oli Vello alati esimene põrandal; oli vaja mõni kelmustükk unimütsidega korda saata — jälle tema. Mõni hommik aga, kui Priitu või Eerikut pisarsilmil palusin puid lõhkuda (need olid igatahes suured jändrikud) või vett tuua, tuli Vello ilma palumata «kokapreilile» appi.

Vello Mespakut tunneme kõik kui tabavat suleseppa. Tavaliselt on sellised mehed vaiksed ja vähejutukad. Aga püüa vaid Velloga vaidlusse laskuda! Mina, keda ei peeta lausa suu peale kukkunute kilda, olen mitugi korda Vellole sõnasõjas alla jäänud. Mõnikord olen südames tema peale isegi vihastanud, kuid välja ei tohi seda näidata — siis ei pääse enam kunagi igavesest nöökimisest.

Aga noh, mis ma siin ikka nii palju pajatan. Lugege vaid mõnda Vello Mespaku juttu, heitke pilk tema saavutustele kirjandusliku omaloomingu võistlustel ja ... kõik räägib iseenese eest.

S. PERTENS

Nii valmib „TALLINNA POLÜTEHNIK"

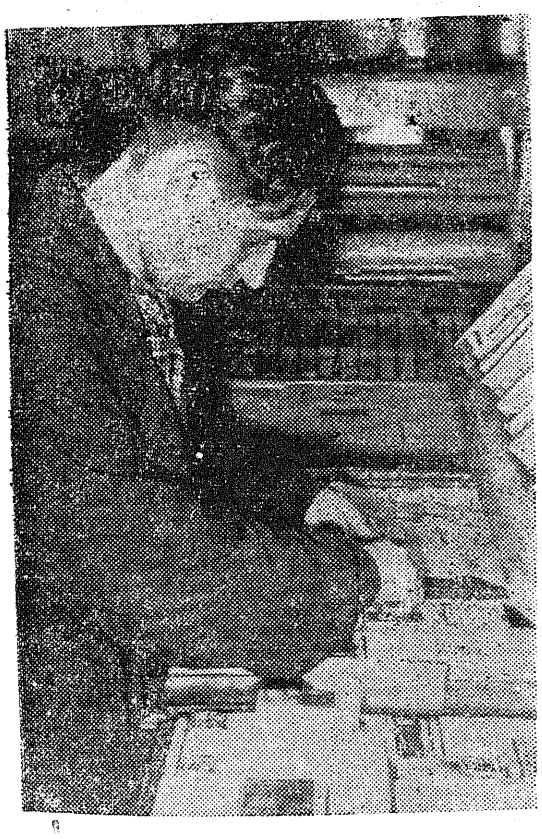

Hiljuti pühitses «Tallinna Polütehnik» oma 15-ndat aastapäeva. Meie fotograaf V. Tallo külastas trükikoda «Ühiselu» ja jäädvustas momente «TP» valmimisest.

Küljendaja A. Puusep on «Polütehnikut» küljendanud juba aastaid. Vasakpoolsel fotol näete teda ametis «TP» tinaridadega.

Alumisele fotole on jäädvustatud laduja T. Mälk. Tema ladumismasin kõrvaldab viimased vead.

Korrektuur on vajalik. (Paremal)

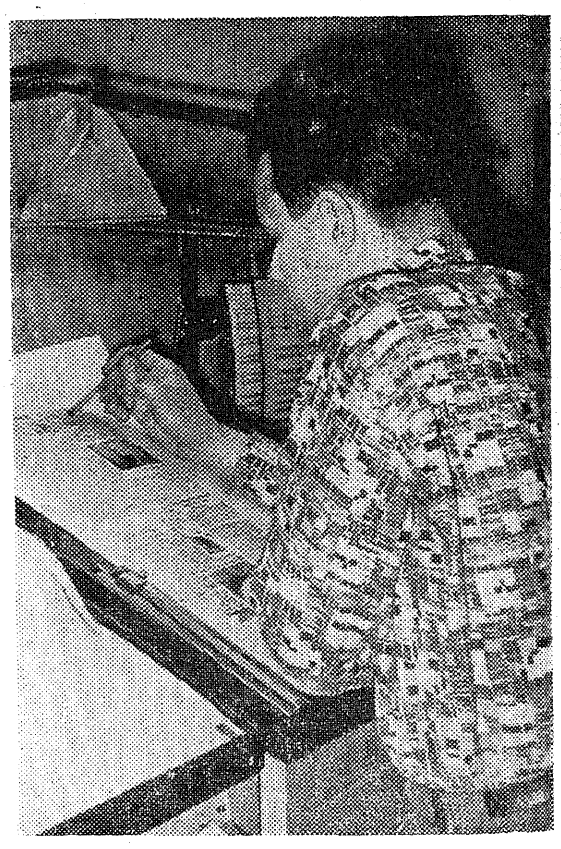

Tallinna Polütehnik

PALUN DOTSENT SISSE LÜLITADA!

ÜKS PEDAGOOGILINE REVÜÜ EHK RINGVAADE.

U. AGUR

4

Sedalaadi masinaid toodetakse Ameerika Ühendriikides juba üpris hulgaliselt; üks neist kannab muide nimetust «AutoTutor», s. o. automat-koduõpetaja. Mõningaid masinaid nägi nende ridade kirjutaja Kiievis korraldatud näitusel — põhiliselt n.-ö. «käsitöö korras» ettejuhtuvaist sõlmedest kokku monteeritud (üks neist sisaldas näiteks diaprojektori LETI-55, mis monteeritud televiisori kasti). Oli ka tehniliselt ning kujunduslikult viimisteldud masin «GAMMA-1» Lvovist.

Võimalused sedalaadi õpetamismasinate täiustamiseks on piiramatud. Informatsiooniallikaks võib projektori kõrval olla magnetofon, mis on eriti vajalik keelte õppimisel. Kogu õppimisprotsessi käigu võib jäädvustada näiteks perfokaardil.

Palju on oodata vastuse sisendseadmete täiustamisest. Lihtsaimalt viis'lt — alternatiivsete ehk valikvastuste meetodilt (ette on antud õiged ning väärad vastuse variand'd) püütakse edasi minna keerukamaile võimalustele, kus vastus tuleb õppijal endal koostada ette antud elementidest, näiteks valem numbreist, tähtedest ning matemaatil'stest märkidest, kasutades selleks kirjutusmasina omale sarnanevat klaviatuuri. Piirjuhtumil jõuame olukorrani, kus õpilane trükib vastuse kontrollküsimusele täpselt samuti, nagu ta seda teeks tavalist kontrolltööd kirjutades.

Muidugi muutub konstrueeritud vastuste kasutamisel vastuse õigsuse mehhaniseeritud kontroll hoopis keerukaks (eriti kui rakendada hargprogrammi). Ainsaks võimaluseks neid probleeme lahendada on käiku lasta «raske kahurvägi» — kaasaegne elektronarvutustehnika. Selliseid katseid on tehtud nii meil kui ka mujal (eespoolgi viitasime ühele eksperimendile). Tulemused on esialgu napid, kuid pole kahtlust selle suuna perspektiivsuses.

Kuuldes õpetamisest elektronarvutite abil, tekib — nagu kogemused on näidanud — peaaegu igaühel spontaanselt kahtlus: kas see end tasub, Kiiduväärt kahtlus, mis tõestab küsi'a tervet lähenemist asja praktilisele küljele. Praegu pole kahtlejaile vastu seada veel kuigivõrd konkreetseid kalkulatsioone. Ent kahtlused paneb vankuma juba üksainus tõik. Tänu kaasaegse elektronarvuti tohutule töötamiskiirusele ning salvesti (mäluseadme) suurele mahule on ta suuteline üheaegselt teenindama suurt arvu õppijaid (keskmine masin kuni tuhandet!) ning üheaegselt kümnekonnas õppeaines.

Tuleviku õpetamismasin sisaldab arvutavasti arvuti tsentraalse mälu- ning juhtimisseadme mitusada töökohta, igaühel oma informatsiooni väljastusseade, ilmselt televisiooniekraan (selliseid komplekse on juba olemas!), pluss kõrvaklapid jms. ning pult klaviatuuriga kontrollküsimustele vastamiseks ning järelpärimiste esitamiseks. Ärgem unustagem: selline kompleks on võimeline õpetama sadu õpilasi kümnekonnas õppeaines individuaalselt!

TÄNA-HOMME ei jõua me muidugi veel sääraste komplekside lõpliku väljatöötamiseni, rääkimata nende massilisest rakendamisest. Ent on valdkond, kus automaadid juba praegu suudavad õppetöös reaalset abi osutada. See on jooksev kontroll, mille järele õhkavad kõik kõrgema kooli pedagoogid. Lihtsad ning odavad kontrolliautomaadid on heaks vahendiks, mille abil vaeseid üliõpilasi süstemaatiliselt «kiusata» — nende endi kasuks ning terviseks.

Kirjeldasime Lvovis toimunud «mehhaniseeritud eksamit». Sellise eksamineerimisviisi objektiivsuse üle võib vaielda, ent jookseva kontrolliks semestri vältel on automaadid suurepärased. Näiteks saab nende abil läbi viia 'collokviumi iga laboratoorse töö eel, nõudes igalt üliõpilaselt vastust näiteks kümnele küsimusele, ning seda kõike kümnekonna minuti jooksul.

Kontrollimasin võiks «läbi sõeluda» eksamile tulijad, filtreerides välja need, kelle ettevalmistus on ilmselt nõrk, ning saates ülejäänud õppejõu juurde tõsisemale ning sügavamale jutuajamisele, mille käigus pole enam tarvis aega kulutada lihtsate faktide tundmise kontrollimiseks.

See ongi kontrolliautomaat «ALFA-2, mille abil Lvovis tehti ülalkirjeldatud eksperiment. Kümnest aknast on näha kümne küsimuse tekstid, igaühe juures viis vastuse varianti. All on nupud ning signaallambid. Töötades eksaminaatorina, annab masin valgustablool hinde, sõltuvalt õigesti vastatud küsimuste arvust: 6 või 7 õiget vastust annavad «rahuldava», 8 või 9 «hea», 10 — «väga hea». Eriti meelsasti pidavat üliõpilased kasutama masinaid enesekontrolliks enne arvestusi ning eksameid. On ka selge: masina ees pole vaja tunda piinlikkust, pole ka karta, et eksamineerijale «nägu meelde jääks».

«ALFA-2» on seeriatootmisel, hind kõigest 60 rubla.

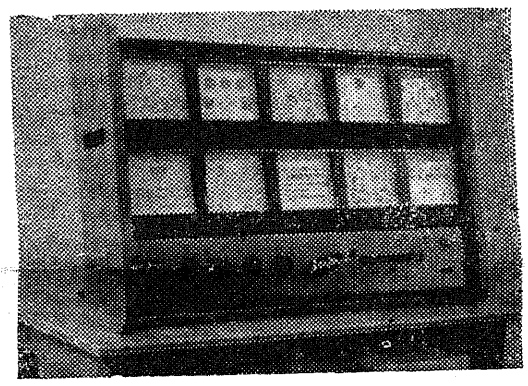

ALFA-2

Varsti näeme neid ka meie instituudi seinte vahel.

Võiks veel lisada, et Kiievis korraldatud näitusel oli väljas pandud umbes 30 erinevat tüüpi kontrollimasinat. Või ka seda, et Ukrainas töötatakse välja metoodilist dokumentatsiooni «ALFA-2-ga» sarnanevate automaatide jaoks 15 õppeaines, alates kujutava geomeetriaga ja lõpetades parteiajalooga.

Väga tõhusad on AUTOMATISEERITUD KLASSID, milles iga töölaud on varustatud väikese puldiga kontrollküsimustele vastamiseks (lülitite, nuppude, klaviatuuri või telefoniketta abil). Puldid aga on ühendatud keskse juhtimispuldiga. Selliselt sisustatud klassis on mugav pidada näiteks harjutustundi: ülesannete tekstid ja juhtnöörid nende lahendamiseks võib anda kätte, kirjutada tahvlile, ette lugeda või projitseerida ekraanile. Iga õpilane lahendab ülesanded või nende etapid omaette ning signaliseerib tulemused oma puldilt õppejõule, kellel on täelik ning lakkamatu ülevaade igaühe töö käigust. Tulemustest võib signaliseerida ka suurel, kõigile nähtaval valgustablool.

Kümneid selletaolisi klasse on juba Kiievi ning teiste linnade kõrgemais sisustatud Moskva, õppeasutustes. Peamine eesmärk on ikkagi panna üliõpilasi individuaalselt töötama. Siin on ka üsnagi tugev moraalne stiimul: piinlik on näha valgustablool enda nime kohal aina väärast vastusest signaliseerivaid punaseid tulesid, sellal kui teised lähevad edasi «rohelist teed» mööda. Nii muutub automaat koguni kasvatavaks teguriks.

«ÕPPEJÕUD VIST LÄHEVAD PENSIONILE . . .»

— kas nii? Võtkem kokku: millised nende senistest kohustustest antakse nüüd üle automaatidele? Ainult mehhaaniline, šabblooniline tegevus (nagu mujalgi automaate rakendades): kontrolltööde ja testide korraldamine ning hindamine, lakkamatu küsitlemine ning tagasundimine — kõik see, mis praegu neelab küllaltki suure osa õppejõu ajast (ning intensiivsema õpetamise korral neelaks veelgi rohkem).

Seevastu: millised ülesanded lisanduvad talle? Senisest hoopiski rohkem töötada ainete õpetamismetoodika kallal, koostada ning täiustada õpetamisprogramme, töötada läbi masinail kogutud andmeid õppimistulemuste kohta kaasaegsete matemaatiliste meetoditega . . . Õppejõu töö muutub niihästi raskemaks kui ka huvitavamaks ning loovamaks. Lakkamata olemast hea spetsialist, peab kõrgema kooli õppejõud muutuma senisest hoopis suuremal määral pedagoogiks.

Ning lõpuks vabaneb õppejõul rohkem aega, et mõtelda kasvatamisele — protsessile, mis käib lahutamatult kaasas õpetamisega, milles aga inimest ükski automaat asendada ei suuda.

Iga uudne asi leiab algul vastuseisu. Inertsus on inimmõistuse vältimatu kaaslane, ning pole midagi imelikku selles, kui nende ridade kirjutaja oma nõdra sule varal üheainsa veste varal kõiki meie kangelase P. Ö. positiivsuses veenda ei suuda.

Läbi sulekribina kuulen vaimus lakkamatult kostvaid hääli —

— MILLEKS SEE KÕIK?

Lühidalt:

— et õpetada kiiremini,

— et õpetada rohkem,

— et õpetada paremini.

Konkreetsemalt: on tarvis midagi ette võtta, et edasi anda järjest kasvavat teaduslik-tehniliste teadmiste massi ilma õppeaegu pikendamata. Meenutagem kroonilist dissonantsi, võiks öelda lõhestatust iga õppejõu hinges, kes näeb ülekoormatud õpilasi maadlemas tajub samal ajal, ülepaisutatud programmidega ning kuivõrd vähe ta jõuab anda omaenda õppeaines!

Ökonoomika keeles: on vaja anda rohkem ning kvaliteetsemat toodangut tootmispinna ühiku kohta, vähendades tootmiskulusid, tõstes tootlikkust ja lühendades tootmistsüklit. Toodanguks on aga inimesed — teadmiste, oskustega ja vilumustega täislaaditud võimekad spetsialistid.

LÕPP.

Rahvakontrolli töömailt

Hiljuti tegime Partei- ja riigikontrolli TPI kaastöögrupi istungil kokkuvõtteid käesoleva aasta esimese kvartali töötulemustest. Kaastöögrupi koosseisust on moodustatud 6 alalist kontrollposti — igas teaduskonnas üks (eesotsas järgmiste seltsimeestega: Rozanov, Lutvei, Jõgi, Tearo, Melkumova) pluss Mustamäe ehitusobjekti kontrollpost (sm. Leppik). Kõik nimetatud töötajad peale sm. Jõgi (ehitusteaduskond) täidavad neile pandud ülesandeid hoole ja hanuga. Sama tuleb öelda ka kaastöögrupi ülejäänud liikmete kohta.

Mustamäel suuname peatähelepanu valmivale keemiakorpusele. Selleks otsustasime teostada kontrolli kolmes suunas, jälgides, kuidas täidavad oma ülesandeid ehitajad, meie instituudi administratiivaparaat ja lõpuks korpuse tulevane vastuvõtja — keemia-mäeteaduskond. Selleks pandi vastavad ülesanded ka teaduskonna kontrollposti liikmetele sm. Võsotskile ja Merendile. Kahjuks jäi nimetatud seltsimeeste panus esialgu tagasihoidlikuks.

Pöördusime kirjaga Partei- ja riigikontrolli vabariikliku komitee poole abi saamiseks ehituse finantseerimise parandamise küsimuses. Nähtavasti tuleb edaspidi luua otsene kontakt ka ehitusorganisatsiooni Partei- ja riigikontrolli kaastöögrupiga.

Ühe suurema ülesandena võtsime vaatluse alla meie kahe olemasoleva keemia probleemlaboratooriumi töö (juhatajad prof. Aarna ja prof. Raudsepp) Viiest inimesest koosnev grupp, kelle koosseisu kuulusid seltsimehed Rozanov, Tearo, Arro, Ott, Piksarv, tegi ära tänuväärse töö. Uuriti vajalikke eeldusi ja olemasolevaid tingimusi selleks, et keemialaboratooriumid saaksid anda komitee 1963. a. detsembripleenumil kavandatud ülesannete lahendamiseks.

Kuna laboratooriumides avastati mitmesuguseid seadmeid, mis ei leia siin kasutamist ja kuna taolisi «mittelikvildseid» seadmeid leidub teiseski laboratooriumides ning kateedrites, otsustati pöörduda halduseprektor sm. Eesmaa poole ettepanekuga võtta tarvitusele abinõud taoseks ja nende ümberjaotamiseks.

Kahes kateedris, kus kasutatakse kõige rohkem tunnitasu (vene, ja listele seadmetele kasutaja leidmiseks kateeder ning kehalise kasvatuse ja spordi kateeder) võeti kontrolli alla tunnitasufondi kasutamise õigsus. Neist esimeses ei avastatud olulisi puudusi, teises aga ilmnes jäme finantsdistsipliini rikkumine. Kaastöögrupi esildise põhjal süüdlasi karistati. Täiendavalt uuritakse veel inventari hankimise ja sällitamise küsimust samas kateedris.

Kontrolliti ka küsimust, kuidas TPI-s kooskõlastatakse ametiühinguga töötajate vallandamist instituudi teenistusest. Selgus, et seda tehakse seaduslikel alustel. Kuid ühtlasi märgiti, et ametiühingukomitee ei näita üles erilist omapoolset huvi ja profülaktilist initsiatiivi tööalaste konfliktide vältimiseks.

Kaastöögrupi liikmed sm-d Blum, Otsepp ja Lepamaa võtsid vaatluse alla küsimuse, kuivõrd efektiivseid administratiivseid abinõusid õppedistsipliini kindlustamiseks rakendab ehitusteaduskonna dekanaat. Selgus, et reale olulistele puudustele vaatamata on siiski võetud kasutusele mitmeid administratiivseid abinõusid (rühmavanemate vahetamine jne.) rektori käskkirja nr. 707 k (26. nov. 63. a) täitmiseks. Sama käskkirja täitmise pidev kontroll tehti ülesandeks ka kõigile teaduskondade kontrollpostidele.

Ootame iga töötaja signaale ja ettepanekuid meie töö edasiseks tõhustamiseks. Pöörduda võib kas suusõnaliselt või kirjalikult kaastöögrupi iga liikme poole.

V. KOSLOV

Partei- ja riigikontrolli TPI kaastöögrupi esimees

Pisut juttu Vello Pohlaga

Olin saanud toimetuselt ülesande võtta intervjuu «Tallinna Polütehniku» kirjandusvõistluse kahekordselt auhinnasaajalt Vello Pohlalt. Murdsin just pead, kust teda leida, kui õnnelik juhus viis meid kokku meie instituudi teadusliku konverentsi majandusteaduste sektsiooni istungil.

«Tervist! Olete filosoofia kateedri aspirant, mis tõi Teid majandusteadlaste istungile?»

«Tulin kuulama ettekandeid kommunistliku töö liikumisest ja töötajate materiaalsest huvitatusest, kuna need puudutavad minu dissertatsiooni teemat. Otsin oma mõtetele n. ö. majandusteaduslikku alust.»

«Milliste probleemide ümber Teie mõtted keerlevad ning milline on dissertatsiooni teema?»

«Täpset pealkirja saab vist alles siis formuleerida, kui töö on juba valmis. Praegu võin ainult öelda, et tahaksin käsitleda mõningaid põhiküsimusi sellest, milline on tänapäeva ja tulevikuinimene ning miks ta selline on.»

«Kui kaua on kestnud Teie aspirantuuriaeg ja mida tegite enne aspirantuuri astumist?»

«Pärast TRÜ õigusteaduskonna lõpetamist töötasin mõnd aega haldusaparaadis. 1962. a. sügisel sai minust mittestatsionaarne ning möödunud aastal statsionaarne aspirant.»

«Millisel määral olete tegelenud kirjandusliku omaloominguga?»

«Möödunud aasta suvel võtsin osa noorte proosavõistlusest, kuid ilma erilise eduta. Luuletuse, millele «TP» auhinna andis, kirjutasin lihtsalt protestitundest, kui olin läbi lugenud «TP»-s ilmunud luuletuse «Valm». Pluss veel «Sonaat» ning mõned väikesed asjad, mis on kodus lauasahtlis. Rohkem pole tegelenud.»

«Kuidas suhtute tänapäeva Eesti nõukogude kirjandusse?»

«Väga kriitiliselt. Liiga vähe on tänapäeva eesti kirjanduses võitlust, kirglikkust, sügavat sisemist soovi võidelda tuleviku eest, karjet uue järele. Kriitika on meil liiga ükskõikne pseudokaasaegsuse ja kirjanduslikku väikekodanluse suhtes. Olen vaimustatud noorest luuletajast Mats Traadist.»

«Kas «TP» võib loota Teilt ka edaspidi kaastööd?»

«Arvan, et võib. Kritiseerida on hea, kuid tuleb ise piiüda teistmoodi teha. Jätkan oma kirjanduslikke «eksperimente», mis tegelikult on ju tihedalt seotud minu erialaga.»

Reporter oli H. REIM

TPIM kevadiselt kontserdireisilt

Järjekordsele kontserdireisile 8. mai hommikul asus TPIM KV KK (ära seletatuna: TPI Meeskoori kõige väiksem kontserdireiside koosseis) Eesmärgiks oli seatud samal päeval jõuda Vilniusesse, ükskõik kui palju sunnitud peatusi ette ka ei tuleks.

Meie saabumist oodati Vilniuse ülikooli segakoori poolt sama kaua, kui meie ootasime sinna jõudmist. Soe vastuvõtt jahedal kevadõhtul lõi hea tuju. Siis koor lõhuti nagu üksikuteks nootideks ja majutati ülikooli ühiselamu vabale pinnale.

Olles puhanud reisiväsimusest sügava unega tutvuti kevadise Vilniusega. Käidi Gediminase tornis, kust avaneb tore vaade orus paiknevale linnale. Ja siis esimene tuleproov leedu publikuga. Hinnaalandust polnud oodata, sest olime sel kevadel Vilniuses juba viienda eesti meeskoorina. Ülikooli aula täis saal reageeris elavalt meie lauludele. Et meeldis, näitab see, et pooled laulud tulid kordamisele ja laulsime 3 lisapala. Hea on laulda tänulikule publikule.

Kontserdireisi algus oli paljulubav Harald Uibo jäi meiega jälle üle hulga aja rahule.

Järgmisel päeval olime jälle ratastel — Kaunase suunas. Kaunase ja tema moodsa arhiteskuutriga saime väga põgusalt tutvuda. Õhtul oli kontsert uues ja moodsas Meditsiinilise Instituudi aulas. Kuulajate vähesus oli seekord suurel määral halva reklaami süü. Hilisõhtu veetsime koos Kaunases õppivate eesti tudengitega.

Hommikul jällegi edasi, sihiks Riia. Linnaga tutvumiseks oli terve päev. Kontsert Riia Riikliku Ülikooli aulas oli meie reisi viimane. Selleks ajaks saabus meile väike tugevdus 16 laulumehe näol, eriti tunda oli see bassirühmas.

Ja oligi lõppenud meie kontserdireis. Tallinna tornide nähtavale ilmumisega meenusid jälle pooliolevad projektid ja lähenev sessioon, mis oli selle muljeterohke reisi proosaliseks lõpuks.

I. JÄRVEOTS

Tallinna Polütehnik

TPI orienteerujate talvise hooaja analüüs

See hooaeg algas, nagu eelmisedki, üleliiduliste võistlustega Sverdlovskis. Taktikalise vea tõttu teisel võistluspäeval jäime neljandaks. Paremini esines Kai Rüüt, saavutades 400 võistleja hulgas 7. koha. Meie meestest oli Heiti Aarna 21. Järgmised võistlused olid meile rõõmustavamad — «Kalevi» orienteerumis-suusatamise võistlustel Harkus startis 30 tehnikatudengit. Eriti edukalt esineti järguta võistlejate klassis: esikohad võitsid Elvira Gede ja Kalev Pungas, Vello Maasik ja Aare Asi olid 3. ja 4. Ka meeste 2. spordijärgus tuli kolmikvõit Uno Jürgensilt, Arno Huigilt ja Olav Aarnalt. Heiti Aarna oli seekord viies. Suusatajate ja orienteerujate ühise pingutuse tulemusena võideti võimsalt — 238 punkti rohkem kui teiseks jäänud vanal rivaalil «Eesti Tööstusprojektil».

Eesti meistrivõistlusteks Otepääl tegid TPI kohtunikud Rein Tääkeri juhtimisel hooaja parimad rajad. Võistlejad see-eest esinesid tagasihoidlikumalt, vaid Tõnu Laja võitis pronksmedali, meeskond jäi teiseks, naiskond kolmandaks. Spordiühingu meistrivõistlused võitis Siina Krehova absoluutselt täpse orienteerumise ja parima sõiduajaga. Teisena lõpetas Mare Kõivumägi (5. koht), kes on meie sektsioonis alles «rebane». Tulemuseks oli naiskonna võit. Meeskonna kolmas koht viis jällegi kogu võistkonna kolmandaks.

Traditsioonilistel võistlustel «Televakale» tühistati kolm TPI meest! Tuleb rohkem mõelda distsipliinile rajal! Need võistlused olid ka Tallinna meistrivõistlusteks meestele. TPI saavutas meeskonnana II koha. Juba kombeks kujunenud kolmas koht saadi maratonorienteerumises Otepääl. Sektsiooni hooletuse tõttu jäid seekord pidamata TPI meistrivõistlused, millist lugu pole varem veel juhtunud.

Mis peitub nüüd aga nende saavutuste taga? Seda on otstarbekas analüüsida võistlejate hooaja keskmiste tulemuste võrdlemise teel.

Tabelist selgub, et kohtade järgi järjestus enam-vähem järgib orienteerujate vigade suurusi. Eriti märgatav on see Eda Mertensi puhul, kelle orienteerumine on mitmest kiiremast mööda toonud, samal ajal Rüüt tõendab sama vastupidise suhtega. Eriti suure karistusaja sai ta Eesti meistrivõistlustel (ilma seda arvestamata tulemus sulgudes) — nähtavasti ei ole moraalne ja taktikaline külg vastupidavad vastutusrikaste võistluste pingele. Meestest on Mati Toom ilmselt oma orienteerumisoskust arvestamata liiga kiirelt sõitnud — ületas küll I ja II järgu orienteerujate Surva ja H. Aarna sõidukiiruse, kuid tulemused räägivad ise enda eest. Talvel on eriti oluline kaardimälu — nüüd pearõhk sellele. Veel üks asi torkab silma — see on Krehova ja Laja järsult parem orienteerumise ja küllaltki kiire sõidu sünteesina. Aga see terav vahe pangu tõsiselt mõtlema kõiki teisi, arvatavasti tuleks treeningut oluliselt tugevdada, eeskätt taktikalise ettevalmistuse osas.

Võistleja	Saavutatud keskmine koht	Keskmine sõiduaeg	Keskmine orienteerumisviga (karistusminuteis)
Krehova	3,75	1:28.16	11.50
Mertens	10,2	1:34.34	20.50
Kõivumägi	11	1:32.56	36.10
Toomis	13	1:49.34	31.00
Rüüt	14,2	1:25.14	1:27.00 (22.00)
Laja	3,6	1:36.30	16.00
Jürgens	8,75	1:27.01	52.40
O. Aarna	10,6	1:46.19	34.00
Surva	17,3	2:02.08	55.30
H. Aarna	21,75	2:02.05	58.40
Toom	29	1:45.59	2:46.45

V. JÜRGENS
AA-82

TPI võrkpallivõistkond vabariigi karikavõitja

Viimati juhtus see 1957. aastal. Tol korral võideti lisaks karikale ka meistrivõistlused. Siis aga lõpetasid instituudi üksteise järel 5—6 mängijat ja meeskond lagunes. 1959. aastal jäädi nii karikasarjas kui ka meistrivõistlustel viimaste hulka. Tuli alata algusest — luua uus meeskond. Esimeste tulemusteni jõuti 2 aastat tagasi. Ajalehed kirjutasid siis, et TPI meeskond on arenemisvõimeline ja võib peagi jõuda tagasi oma endisele kohale vabariigi tugevamate meeskondade hulgas.

Ja nüüd, aprillikuu lõpuks, Tartus toimunud Eesti NSV 1964. aasta võrkpalli karikavõistlustel, mis olid pühendatud võrkpallitreeneri Aleksander Rünga mälestusele, oli TPI meeskond juba favoriit.

Kuidas siis võit tuli?

Esimene mäng Tamsalu «Jõuga» oli kuidagi kinnine ja ilmetu. Tagajärg 3:1. Siis läks «püss lahti». Kingissepa ja Võru meeskonna vastu klappis kõik: jaapani serv, kombinatsioonid, sulustamine. Tulid ülekaalukad 3:0 võidud. Et «vormi hoida», otsustas treener I. Dratšov lisaks päevastele mängudele hommikuti läbi viia veel tunniajalisi treeninguid. Nii me siis mängisime jalgpalli, korvpalli ja harjutasime üksikuid mänguelemente.

Finaalis oli esimeseks vastaseks «Norma» meeskond. See oli raske mäng. Me ei saanud kuidagi «jalgu alla». Vastasel aga tuli kõik suurepäraselt välja. Alles neljandas geimis (olime siis geimidega taga 1:2) hakkas mäng «tagasi tulema». Lõpp tuli kiiresti, viiendas geimis rauges tehasemeeskonna vastupanu.

Viimasel päeval oli meie vastaseks vana rivaal — Tallinna Pedagoogiline Instituut. Meil oli esikohale tulekuks vaja võita vaid kaks geimi. Küllap see teadmine vajutas mängule oma pitseri. Igatahes TPedI läks geimidega 2:0 ette. Nüüd oli tegemist palju. Viik 2:2 tul väga raskelt ja veel raskemalt võit viimases geimis, kus pedagoogid olid 9:3 ees.

Mida öelda kokkuvõtteks? Kahjuks kannatab meie mäng veel päris tihti närvilisuse all. Mõnikord tuleb 7—8 viga järjest ning siis on hulk tegemist seisu tasakaalustamisega. Suuri raskusi on sulustamisega, mis on siiani meie nõrgeimaks kohaks. See-eest on aga peaaegu kõigil enam-vähem selge jaapani serv. Ka kombinatsioonid tulevad korralikult välja.

Lõpuks veel võidu sepistajad: Guido Saar (MP-81), Mati Hensen (AA-61), Kalle Kukk (MP-41), Peeter Sepp (AM-21p), Lembit Vaher (AO-81), Tiit Made (TM-81), Toivo Uljas (AS-41), Aare Metsur (AR-81) ja Aarne Lilleste (MM-42).

TIIT MADE

Meie ujujate ülekaalukas võit

TPI ujujate võistkond oli TPedI ees tulnud võitjaks vabariigi üliõpilaste suvespartakiaadi ujumisvõistlustel ja sai seega õiguse esindada Kaunases NSVL üliõpilaste IV suvespartakiaadi Balti tsoonis, kus esines peale meie võistkonna veel Kaunase ja Riia Polütehnilised Instituudid.

Suur ülekaalukas võit ja enamik esikohti kuulusid meie võistkonnale:

1. TPI — 14.577
2. KPI — 11.874
3. KPI — 8.777.

Võistlustel saavutati terve rida isiklikke ja oma instituudi rekordeid.

Nüüd tuleb TPI võistkonnal esindada meie vabariiki juuli teisel poolel Vilniuses NSVL üliõpilaste suvespartakiaadi finaalvõistlustel.

FRIEDEL RAUDSEPP

Lugu ühe „Klubilise asutuse" südantlõhestavast lõpust kaljukoopas

(Muinasjutt ülikooliea keskmisele ja vanemale astmele)

...Lugu, millest teile jutustada kavatsen, ei ole veel kusagil juhtunud.

...Kaugel vana ja auväärse linna põhjapoolsel serval asus suur ja kärarikas maja — Polütehniline Instituut. Nagu igas koolis, nii kajas ka selles majas alati rõõmsate poiste ja tüdrukute hääli. Palju oli nende noortes südametes rõõmu ja ilu, laulu ja värve peidus ja see otsis väljapääsu. Noored panid pead kokku, kaalusid nii ja naa, ning — asutasid klubi. See pidi neile kohaks olema, kus nad võisid laulda, tantsida ja pilli mängida nii palju kui süda lustis, ilma, et see oleks seganud kaasõpilaste ja nende endigi toimetamisi teadmistepõllul.

...Varsti oligi klubil poiste- ja tüdrukutekoor, tantsurühm «Kelluke», pasunakoor ja palju-palju teisigi kollektiive, kus aega kasulikult veeta võis. Lauljad, tantsijad, pillimängijad ja näitemänglased harjutasid usinasti, õppisid varsti oma numbrid kätte ja hakkasid neid ka teistele esitama. Rõõmuga märkasid nad, et nende töö ja vaev teisi külmaks ei jäta. Nad tahtsid ikka enam ja enam rõõmu valmistada ja varsti sõitsid juba lähemate ja siis ka kaugemate sõprade juurde, et needki nende töövaevast rahuldust tunda võiksid. Üks kord aastas korraldasid nad aga suure isetegevuse ülevaatuse, kus iga soovija esineda ning oma kunsti ja osavust näidata võis. Ja soovijaid oli palju.

Muinasjuttudes ei või aga asjad nii ladusalt minna. (Tuletagem meelde tuntud muinasjuttu «Punamütsike ja hunt», «Lumivalgeke», «Hunt ja seitse kitsetalle» ja «Hädas kujutlematute kõveratega».). Sellepärast siis otsustati, et klubi ei või enam ilma juhataja ja pearaamatupidajata edasi elada. Laste töid ja toimetamisi pandi juhtima kaks noort ja imeilusat haldjat — Laineharjake ja Põllulilleke. Need kaks armastasid nii väga laulu ja lapsi, et otsustasid oma elu nende abistamiseks pühendada. Ainult sellepärast võtsidki nad klubi juhatamise raske ja proosalise koorma oma kaunitele õlgadele.

Vahepeal olid lauljad, tantsijad ja sõnaheietajad oma kunsti veelgi täiustanud ja rahvas igatses nii väga neid kuulata, et sageli oli nõus rahagi maksma, et ainult noorte ilulejate rõõmust osa saada. Raha, mis niimoodi kogunes, jaotati targasti ära kõigi ringide vahel. Sedasi said lauljad ja tantsijad endile kenad rõivad, pillimängijad uued pasunad ja järgijäänud raha eest sõitsid külla nende juurde, kes ise neid kuulama ei võinud tulla. Muidugi läks suurtel kollektiividel see kõik rohkem maksma kui väikestel, kuid tüli ei tõusnud sellest kunagi.

...Kord kenal kevadkuul juhtus aga midagi hoopis ootamatut. Juba mõnda aega hakkas klubil heldete inimeste annetusi üle jääma ja see koguti hoolega Põllulillekese kätte hoiule, kes seda ka hoolsasti valvata lubas. Kui raha oli küllaldaselt kogunenud, tahtis neidude ja noormeeste laulukoor jälle kaugemaid paiku rõõmustama minna. Kui nad oma kavadega klubi ametimeeste (-naiste) jutule tulid, märkasid nad äkki, et rahast kõneldes kaunite haldjate silmis hälb tuluke põlema süttib.

«Sõitma olete meil kanged, aga mis teie sõit klubile sisse toob?» küsisid haldjad neilt.

«Mida sisse toob?» jäid poisid-tüdrukud peaaegu keeletuks.

«Nojah, teid ei ole kasulik kuhugi lasta — sõit maksab palju ja sissetulekud ei kata kulutusi.»

Katsuti küll siis seletada, et nad sõites ainult teistele ja enestele rõõmu tahtnud valmistada, puhastulu peale pole mõeldudki, aga ei targemat midagi.

Möödus veel mõni aeg. Endised head haldjad käisid nüüd suures majas ringi nagu võõrad. Polnud neil enam aega tegelda nendega, kes midagi teenida ei püüdnud. Ja varsti jäi maja kurvaks ja vaikseks. Ei korraldatud enam ülevaatusi (need ei toonud midagi sisse.) Üksteise järgi lahkusid endised rõõmsad poisid-tüdrukud klubist ja julgesid oma häält ja pillimängu kõlada lasta alles kaugel haldjate asupaigast. Polnud enam näitemänge, koorid ei harjutanud enam, tantsijad käisid nüüd raskelt, seljad vimmas nagu raske koorma all. Pileti hind puhkeõhtutel koormas aga raskelt taskuid. Ainult üksikud endisest rõõmsameelsest perest käisid veel rahvale esinemas, küsides selle eest inimestelt raha ette. Klubi kambrikeses istusid kaks haldjat rahapakkidel, lugesid «metalli» ja kuivatasid radiaatoritel rahapabereid, millest tõusis kopitanud ja läppunud auru. Vahel kajas läbi auru nende kähe naer, kajades seintelt tagasi nagu kaljukoopas...

...Seda lugu, millest teile täna jutustasin, ei ole meil VEEL juhtunud.

VELLO MESPAKU III auhinna vääriliseks tunnistatud võistlusfõljeton

KUS ON KANGELANE, KES LÕIKAKS LÕHKI HUNDI KÕHU JA PÄÄSTAKS KADUNUD RINGIKESED?

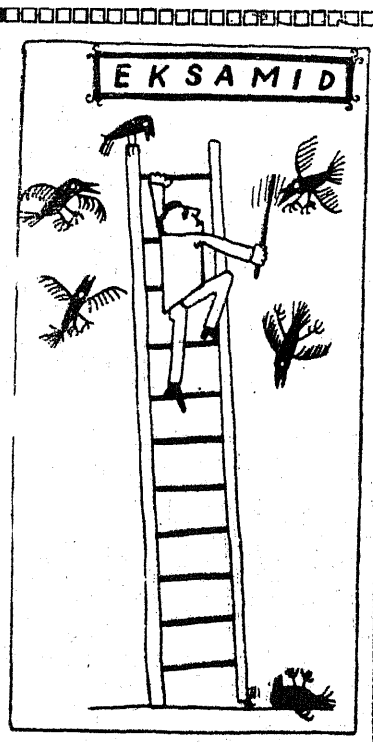

KÜLL ON HÄDA NENDE ARVESTUSTEGA

Kurti Voolu karikaktuurimapist

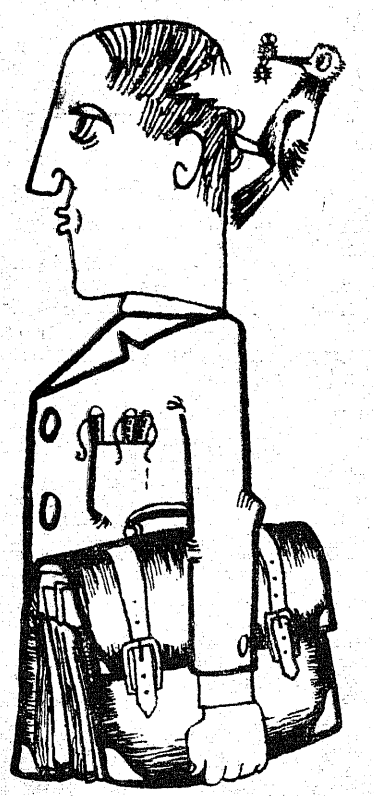

MIDA OPONENDID ÜHE KÖMULISE VÄITEKIRJA KAITSMISEL TEGEMATA JÄTSID.

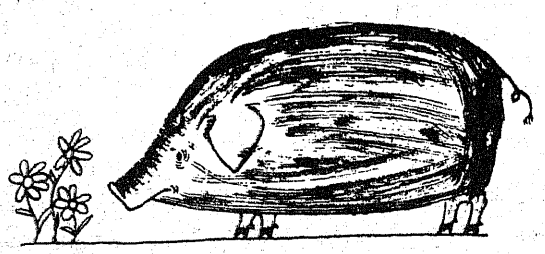

FUIH! KÜLL HAISEB HALVASTI

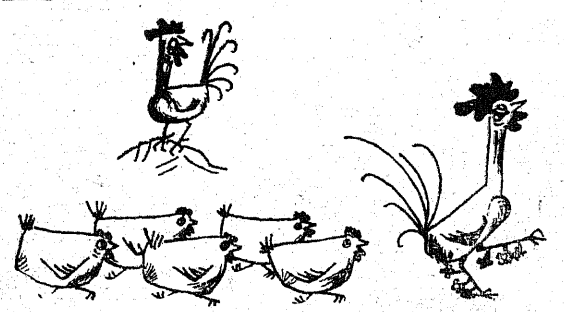

KUS TA KÜLL NEED KANNUSED TEENIS!

JUTA SILLAT
REIN KLETTENBERG

Olgu jääv teile päike...

TM-81

TEIE ÜHTNE ÕNNERADA — KÄSI KÄESSA KINNITATUD, SÕRMUSTEGA SÕLMITSETUD ÄRGU IIAL TUMENEGU!

TIIU VALGEMÄE
JÜRI MAKSAN

Toimetaja ajut. kt. J. KÕDAR.

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник», город Таллин.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42

Hind 2 kop.
Tellimise nr. 1727

MB-03460